DEO OPTIMO MAXIMO UNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LUCÆ, ORTHODOXORUM MEDICORUM PATRONO.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA IN SCHOLIS MEDICORUM, DIE JOVIS XVIII. MARTII MDCCXVII.

M. JOANNE-BAPTISTA ENGUEHARD, Doctore Medico, Scholarum Profeſſore, Præſide.

An Victus pro tempeſtatum anni diſcrimine mutandus?

VETUS quidèm at ſana opinio eſt humani corporis naturam triplici genere partium conſtare, continentium, contentarum, & impellentium; ſolidarum integritas in debitâ compage, fluidarum in decenti copiâ, craſi, motu: ὁρμῶντα apud Hippocratem, habita nunc in ludibrium, aër; nullum in hac ſenſili rerum naturâ fluidum virtutis efficaciâ præſtantius; primum omnis in corpore principium motionis; pondere & elaterio maximè pollet. A peculiari ſtructurâ ſolidæ partes habent, ut influxu fluidi dimoveantur è perpendiculo, ut reſiliant, ab aëre; dùm is non ſincerus quidèm, ſed tenuibus, quas è ſanguinis penu ſibi comites habet, particulis intricatus intrà fibrarum compagem, & intimos ſubit receſſus, ibique coercetur ad motum, ſi comprimatur, paratiſſimus. Nonne & eodem perfuſus ſanguis comprimi docilis & rareſcere jugiter in motus agitur inteſtinos? Hujus & illarum æquabili in ſe mutuo potentiâ, niſuque ſtat hominis vita, quæ diſſolubili ſubſtantiâ cùm nitatur, tribus rebus tenetur, cibo, potione & ſpiritu; hujus indeſinens, illorum periodicus tantùm uſus eſt. Motu deteritur liquidum, motu reſtituitur; modus illius & finis eſt adjectio deficientium, & detractio redundantium: hos ſi limites tranſiliat natura, vel ſuperfluis oppreſſa corruit, vel neceſſariis defecta contabeſcit: vim utramque pariter metuendam vitabit obſervator ætatis, temperiei, anni temporum præſertim, quorum viciſſitudo, permutatio, multifariàm afficit naturæ vim, auget, minuit, & adjiciendo detrahendo parem efficit, aut imparem. Bonum eſt, ſi cui conſtet idem habitus, nec grave ſentiatur corporis pondus, ſed quædam cum functionum integritate conjuncta ſit alacritas.

HOMINI natura primitùs inſita eſt ad extremos ſpiritus in opere faciendo conſtanter occupata; in ortu confuſas explicat fœtûs partes, paulatim adauget, ad æquam magnitudinem ductas nutritii roris aſperſione fovet, ac tuetur: ſpiritu præcipuè continetur motionum opifice, & nobiliore ſanguinis portione ſummam coctione multiplici perfectionem aſſequutâ: utriuſque concordiâ componitur quod calidum innatum appellant Medici, ſolidis primùm partibus infixum & hærens, deindè per arterias è corde quaquaversùm indeſinenter effuſum. Varias id annorum lapſu mutationes ſubit cæterorum omnium ritu, quæ fulciuntur rebus externis; primulùm accenditur micatque lentiùs, ſenſim invaleſcit, fervet acriùs, viget, labitur, marceſcit, extinguitur: in horas malè perditur, infeliciùs inſtauratur; ruenti conveniens victus conſulit, ex ejuſdem virtute, motuque ſemper æſtimandus. Sanguine nimiùm ſaturato ægrè depromitur, perficiturque pars illa nobilior cum ſpiritu ſociabilis, purior & defœcatior; ſanguis ipſe ſpiritu lentiùs fervet impedito, difficiliùs circumfertur, ſecretio minuitur; calidiore victu & acriore tenuis eadem materies concitatior cum ſpiritu ſecedit ocyùs & uberiùs, undè corpori vigor quidèm, ſed ad modicum tempus ineſt: ſimile damnum in cibo tenuiore; quorum celeres ſunt coctiones, celeres pariter dejectiones. Juſta requiritur inter niſum ſpiritûs, & liquidi molem, cui ſupponitur, proportio; vis agentis non exuperet, non obtundatur nimiâ fluidi copiâ, craſſitie, aut tenuitate vividior ac ferocior exiſtat. Ut ſummatim fames & ſitis cibo & potui modum ponunt, ſic uſum multiplicem definit cujuſque corporis obſervatio, temperiei, ætatis, ac tempeſtatum anni potiſſimùm, quarum vires ſæpè nocituras cauta mutatio victûs obtundit.

ANNUS ut ſenſim labitur, ſic ferè hominis natura: quas ætatum decurſu ſponte ſubit alterationes, eaſdem pro viciſſitudine temporum adumbrat ſingulis annis integrandas. Tempeſtatem definit certum motûs ſolaris ſpatium, quo inſignis in aërem mutatio inducitur; hujus enimverò ſanguis facilè particeps evadit. Mortalibus vitæ, & morborum ægr tis autor eſt aër.... ſi is aut plus, aut minus, aut morbidis ſordibus inquinatior ſeſe in corpus inferat; ſuperficiem ejus premit undique circumfuſus, elatere diverberat, diverſimodè pro ſui conditione mutat, laxat, remollit, denſat, conſtringit: non alimentis modò demerſus unà cum chylo fertur in flumen ſanguineum, ſed ipſum etiam indeſinenter permeat per pulmones inſpiratus, cum eo diditur quoquoverſum in penitiorem partium compagem dilapſus. Æſtuoſo atque ſicco cœlo ſanguis rareſcit aucto motu inteſtino, liquatur extenuatus, acer & mordax efficitur, laxatis undique partium ſpiraculis diffluit, & magnam utilis ſubſtantiæ jacturam patitur cum ſero ſecedentis; ſentitur Æſtate laſſitudo, acris eſt expiratio, liqueſcit moles corporis, ejuſque pondus & virtus imminuitur: ruinam moratur præcipitem victus, indole qui contrariâ motui ponat modum inteſtino. Frigidus aër habitum denſat, meatus conſtringit, cæcas coercet exhalationes, ſanguinem mole & viribus auget; propter extraneas, quibus ſcatet particulas, lentum facit, & viſcoſum, ſecretiones minuit. Autumnus inæqualis diverſimodè corpus afficit: Hyeme frequens plenitudo; quæ veris adventu gravis eſſe ſolet. Cæterùm quiſquis optimè temperatus eſt æquiùs quamlibet feret aëris intemperiem, quam intemperatus ſibi inſitæ ſimilem; quo fit ut naturarum & ætatum aliæ ad alia anni tempora benè vel malè habeant.

OPTIMAM partium ſolidarum diatheſim conformatione, ſitu, nexu, ordine, magnitudine, numero aptè convenientibus conſtitutam pro ſui naturâ tuetur integram, vel labefactat liquidum, quo corpus continenter alluitur: varia ſed enim & commutabilis natura ſanguinis, multiplex motus, æſtus, niſus, ſapor, temperies, concretio, ſolutio, ſecretio. Fluida moles ex diſcrepantibus conflata particulis omnium facillimè mutationes ſubit: principiis copiâ & facultate temperatis ſanum efficit hominem; copiâ vel facultate diſſidentibus ægrum. Quanta verò ad immutandum vis eſt in anni tempeſtatibus? quas inter Hyems aliquando viget, aliquando Ver, modò Æſtas, modò Autumnus. Hyeme pituita in homine incrementa ducit... cujus rei hæc argumenta ſunt, quòd homines expuant & emungant pituitoſiſſima Hyeme. Per Æſtatem bilis in corpore ſurgit, & uſque in Autumnum porrigitur; homines æſtivo tempore bilem ultrò vomunt, à Pharmacis bilioſiora purgantur, id ipſum probant febres & calores, qui eo tempore corpora hominum occupare ſolent. Atra bilis Autumno plurima & fortiſſima eſt. Quid fiet his mutationibus adjuncto victûs errore? alimentis enim & bilioſi quid ineſt, & pituitoſi, & melancholici, in alio plus, in alio minùs; horum unumquodque, cum exuperaverit, morbum facit, eòque magis, ſi quis ob ſimilitudinem temperiei, ſuſcipiendæ, quæ extùs advenit, mutationi paratus ſit; faciliùs enim feret aëris immoderationem quæ huic contraria eſt ætas, atque temperies. Æſtate & primo Autumno Senex maximè valet; Hyeme frequens catarrhus ſenile guttur opprimit; reliquo Autumno & Hyeme valent qui mediam ætatem agunt; æſtuant dùm Julius ardet: magnæ mutationi, magna in contrarium opponenda mutatio; quam quiſquis ſapienter inſtituit, integram diù ſervat, quæ optima eſt, temperiem, quæ prona declinat in vitium, intra naturæ modum coercet.

QUANTUM à morbo diſtat ſanitas, curatrici tantùm præſtat Medicina conſervatrix: hujus prudens legum & ſtudioſus idem annos felices & multos omnibus procul morbis exiget. Seriùs luitur aut ocyùs erroris pœna commiſſi. Victus ubi plenior, ibi nutritio parcior: curatum parcè corpus modico duratur & puro ſanguine, luxurioſè paſtum mollitur uberiore & lutulento: ſanguis intemperantiæ vitio gravis ſponte tumultuari & effervеſcere pernix rebus externis aëre præſertim ad exardeſcendum incitatur: quantò potentiùs movent anni tempeſtates ſoli exſpirationibus, æſtu, frigore, ventis, imbribus inordinatæ contagii plerumque feraces? iis de cauſis anno vertente fit acutorum concurſio morborum, qui medentis curam requirunt eò diligentem magis, quòd eam, ni providus ſit ac multùm celer, motu præcipiti ac violento ſæpè deludant. Ut omnis in aëre & victûs ratione tutela ſanitatis, ita morborum opportunitas; uſus diſcrimen facit: raró percellitur qui victum ad diverſas aëris metitur vires; Hyeme plus, at rariùs, niſi venter adſtrictus eſt, aſſumit, minùs at meraciùs bibit: Vere paulùm cibo demit, adjicit potioni, paulatim tranſit à tenuioribus ad denſiora: Æſtate quia corpus cibo & potione ſæpiùs eget, hanc dilutiorem, eum pariter ſæpiùs at pauciorem adhibet, & qui caloris ardorem refrigeret: Autumnus propter varietatem periculo plenus; accedente fas eſt cibo aliquid adjici, at denſiori quoque oportet aliquid demi. Hæ leges valentibus etiam retinendæ; ſed & cauſariis eò magis omnis obſervatio neceſſaria, quò magis obnoxia offenſis infirmitas eſt.

Ergò Victus pro tempeſtatum anni diſcrimine mutandus.

Proponebat Pariſiis MICHAEL-LUDOV. VERNAGE, Pariſinus, Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1717. à ſextâ ad meridiem.

Typis J. QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi.